Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Бо на душу мою встали
Сильнії чужії,
Не зрять Бога
над собою,
Не знають, що діють.
Тарас ШЕВЧЕНКО

№ 41 (352)
13 жовтня 2011 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

СУД І СУТЬ

ЮЛІЮ ТИМОШЕНКО ЗАСУДИЛИ

Суддя Печерського районного суду м. Києва Р. Кіреєв оголосив ухвалу суду про засудження Юлії Тимошенко до семи років ув'язнення без подальшого права протягом трьох років обіймати державні посади.

«Суд постановив: Тимошенко Юлію Володимирівну визнати винною у вчиненні злочину, передбаченого статтею 365 ч. 3 Кримінального кодексу України і призначити їй покарання у вигляді позбавлення волі на строк 7 років з забороною обіймати державні посади, пов'язані з виконанням розпорядчих та адміністративно-господарських рішень. Запобіжний захід до набрання вироком законної сили залишити у вигляді тримання під вартою».

«Строк відбуття покарання вважати з 5 серпня 2011 року, зарахувавши строк відбуття під вартою на досудовому слідстві».

Згідно з ухвалою суду, Юлія Тимошенко має відбути покарання в установах Київської області.

Крім того, суд задовольнив цивільний позов НАК «Нафтогаз України» щодо компенсації Юлією Тимошенко збитків у розмірі 1 млрд. 516 млн. 365 тис. 234 грн. 94 копійки нібито заподіяних збитків, а також 2 538 грн. – на користь Київського науково-дослідного інституту судових експертиз за проведення експертизи.

А починалося так. Півроку тому, 11 квітня 2011 року, Служба безпеки України передала до Генеральної прокуратури України 15 томів справи щодо газових угод 2009 року. Через декілька годин після цього старший слідчий в особливо важливих справах Генеральної прокуратури України, радник юстиції Олександр Нечвоглод виніс постанову про порушення щодо Юлії Тимошенко кримінальної справи за ознаками злочину, передбаченого ч. 3 ст. 365 Кримінального кодексу України (перевищення влади і службових повноважень, що спричинило тяжкі наслідки).

В цей же день, 11 квітня 2011 року, зранку в кабінеті заступника голови Контрольно-ревізійного управління Наталії Рубан під контролем працівників Служби безпеки України була підписана «Довідка комісійної перевірки з окремих питань фінансово-господарської діяльності НАК «Нафтогаз України» у 2008–2010 роках», яка стала головним доказом обвинувачення у нібито завданні компанії шкоди у сумі 1,5 мільярдів гривень.

Досудове слідство проводилося з грубими порушеннями Кримінально-процесуального кодексу, а також права Юлії Тимошенко на захист. Під час розслідування цієї справи екс-прем'єр-міністр неодноразово зверталася із заявами на ім'я першого заступника генерального прокурора Рената Кузьміна про порушення слідчим вимог чинного кримінально-процесуального законодавства, але жодної реакції не було.

Юлія Тимошенко на початку травня у судовому порядку оскаржила порушення проти неї кримінальної справи, проте суддя Печерського районного суду Галина Супрун відмовилася визнати незаконною відповідну постанову Генеральної прокуратури. Апеляційний суд Києва, продовжуючи виконання доручень Януковича, у свою чергу, підтвердив законність рішення Печерського суду.

24 травня слідчий Олександр Нечвоглод уперше спробував арештувати Юлію Тимошенко на підставі постанови Печерського районного суду від 23 травня про надання дозволу на її затримання і доставку до Печерського райсуду Києва для вирішення питання про можливість обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту. Але під тиском громадськості та міжнародної спільноти слідчий вимушений був відступити.

17 червня вранці Генпрокуратура з черговими грубими порушеннями Кримінально-процесуального кодексу та всупереч здоровому глузду передала «газову справу» Юлії Тимошенко на розгляд до Печерського районного суду, не розглянувши близько 50 клопотань захисту про проведення додаткових слідчих дій, допитів, очних ставок та експертиз.

Судові слухання справи Юлії Тимошенко розпочалися 24 червня, а головуючим у справі «за автоматичним розподілом» призначили Р. Кіреєва, який лише два роки працює суддею. До Печерського районного суду Р. Кіреєв був переведений з одного із районних судів Київської області за три місяці до розгляду справи екс-прем'єра. Суддя «успішно» прийняв «естафету» слідчого у порушеннях процесуального законодавства.

Судові слухання справи проводилися із тотальним порушенням права Юлії Тимошенко на захист, з іґноруванням практично всіх клопотань захисту, з безпідставною відмовою у залученні свідків з боку захисту, з проведенням процесуальних дії за відсутності представників захисту.

5 серпня суддя Р. Кіреєв ухвалив незаконне рішення про взяття Юлії Тимошенко під варту за нібито «перешкоджання встановленню істини, системні порушення порядку судового засідання, невиконання розпоряджень головуючого, свідоме затягування процесу, висловлювання неповаги до суду та свідків».

30 вересня суддя позбавив Юлію Тимошенко можливості виступити у суді з останнім словом та оголосив про видалення суду до нарадчої кімнати для оголошення вироку у справі екс-прем'єра.

І ось – несправедливий вирок.

За матеріалами Інтернетвидань

ДАТА ІСТОРІЇ

ТАК ТВОРИЛАСЬ УПА

Українська Повстанська Армія постала, як повідомляло офіційно Головне командування УПА від 25 вересня 1947 р., «з бойових груп Організації Українських Націоналістів, підпорядкованих Революційному Проводу, в 1942 р. на Волині, в умовах завзятої боротьби українського народу проти гітлерівських загарбників».

(Чит. стор. 2)

ЖИВІМО!

З ВІРОЮ, НАДІЄЮ, ЛЮБОВ'Ю

У день Віри, Надії, Любові у Народному домі «Просвіта» проводилася молодіжна українська дискотека. Упродовж неї мелодія серця полонила й кликала у незвичне, приємно хвилювала щось таємниче, і, як завжди, дивувала загадковість...

На свято завітав відомий в нашому краї співак, голос якого зачаровує молодих, – Ярослав Бурлачук.

Близькість двох – як причастя... Про це задушевно співала Руслана Денега. Зі святом Віри, Надії, Любові вітала своїми пісенними сувенірами Настя Гаріджук.

Завітала і мила, чарівна, ніжна Марічка Андрюк, яка співала для присутніх на злагоду, достаток і любов. Вона бажала, щоб ангела білі крила захистили їх від лиха і обмов.

Кажуть у народі, що дівчата – це квіти, а хлопці – це вода. А квітам для життя потрібна вода. Тож, щоб у вазі життя вода завжди була чистою і свіжою, – цього бажали молоді виконавці пісень Роман Попадюк, Марічка Когут, Ліля Дзядик, Михайло Юркевич та Мар'яна Процик. Присутня молодь під мелодії їхніх пісень, а згодом – під інші сучасні танцювальні ритми танцювала і розважалася.

Виступи відомих виконавців – переможців пісенних конкурсів професійно представляв ведучий молодіжного вечора відпочинку Тарас Василюк.

Надалі у НД «Просвіта» планується систематично проводити для молоді такі вечори відпочинку.

Михайлина БОДНАР

ВДЯЧНІСТЬ

МИ БУЛИ, Є! І БУДЕМ МИ!

Саме ці слова промовляли, коли першожовтневого осіннього ранку членкині Союзу українок області прибули до славного міста Тисмениці, щоб відзначити 80-річчя заснування жіночої організації Союз українок.

Дякуючи керівництву обласного Союзу українок в особі пані Уляни Шведюк, а також керівникам Тисменицької районної ради, районної держадміністрації, міської ради, працівникам музею «Історії міста Тисмениця» та голові Союзу українок Тисмениці Ярославі Підлуській, ми, жінки, мали змогу дістати насолоду щирого спілкування, пізнання своєї історії, усвідомлення своєї причетності до утвердження власної держави. А оглядати й чути було що: привітання і душевний виступ мера Тисмениці Богдана Дарчина, з рук якого кожна гостя-союзянка отримала неоціненний дар – книгу «Тисмениця». А ще були виставка художньої вишивки, огляд прекрасних витворів учнів школи мистецтва, покладання гірлянди до пам'ятника Тарасові Шевченку, виконання хористами «Заповіту» й пісні «Реве та стогне...»

Усіх присутніх вразила й зачарувала урочиста академія, що відбулася в Народному домі. Нікого не залишили байдужими виступи молодого покоління та присяга юних вступників у Союз українок, які поклялися продовжувати традиції, звичаї, обряди, віру жінок-українок старшого покоління. Продовжилося свято виїздом союзянок на Міжнародну прощу в с. Погоня.

Напевно, всі учасниці цього дійства – старші та молодші, взяли з собою в життєву дорогу слова політичного в'язня Віктора Рафальського:

Ми не тільки вміємо
місити тісто,
Треба – схопимо
і ворога за карк,
Хоч на грудях
і блищить намисто,
Кожна з нас є українська
Жанна Д'Арк...

Вдячні союзянки із с-ща Отинія

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТА МІСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ВУТ «ПРОСВІТА» імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Народний дім «Просвіта» **16 жовтня, 14.30**

Наша сотня ударна, залізна,
Наша сотня – в бою ураган.
Нас веде сила тризуба грізна
І завзятий наш друг-отаман.
Із повстанської пісні

ВИЗНАННЯ СВОЇХ ГЕРОЇВ – ЦЕ ВОЗВЕЛИЧЕННЯ НАЦІЇ, ЯКА ВПРОДОВЖ СТОЛІТЬ ІСТОРИЧНОГО ЧАСУ БОРОЛАСЯ ЗА УТВЕРДЖЕННЯ СВОЄЇ ДЕРЖАВИ

ЗАПРОШУЄМО

ВСІХ ПАТРІОТІВ КРАЮ НА ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА ТА РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ УПА

НАШІ СВЯТА

14 жовтня – свято ПОКРОВУ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ або, як кажуть у народі, Святої Покрови. Покров – це хустка-омофор Матері Божої, що є символом материнського піклування про нас, її дітей. Багаторазово наші предки довіряли себе опіці Богоматері. Від оборонців Константинополя, запорізьких козаків, вояків УПА і до наших днів.

Свято Покрови – дівочий празник, на цю пору припадає найбільше весіль. Отож дівчата те свято чекали з нетерпінням, сподіваючись на сватачів. Вони йшли в поле й просили:

Прийди, свята Покровонько,
Та накрий мою головоньку,
Та кинь хоч бодай онучу,
Най ся дівков я не мучу.
Або: Ой ти, свята Покровонько,
Та накрий мою головоньку.
Як не хусткою, то канцурем,
Лиш би бути замужем.

Ще дівчата ворожили; лиш починало сходити сонце, відчиняли ворота, двері й чекали – «аби жених прийшов».

До Покрови у полі закінчувалися всілякі роботи. Ніхто вже й худобу не пильнував, могла пастись на будь-чиєму полі чи сіножаті.

Вважали, що після Покрови земля мала відпочивати. Отож свято шанували й дотримувались цього обряду, оберігаючи свою годувальницю. Був гріх копати чи сіяти. Казали: «Хто сіє по Покрові, не має що дати корові» чи «Хто не вправся до Покрови, той продасть усі корови».

Свято Покрови вказувало на закінчення терміну найманих робітників. У Карпатах з полонин поверталися отари овець.

З Покровою пов'язані погодні спостереження:

Як до Покрови не опаде з вишень листя, буде сувора зима, а опаде – на теплу зиму.

Як сніг не випаде – зима не скоро настане.

Багато кротовищ – зима м'яка й безсніжна.

Для козаків свято Покрови було найбільшим і найбільш значущим святом. У цей день у козаків відбувалися вибори нового отамана. **Козаки вірили, що Свята Покрова охороняє їх, а Пресвяту Богородицю вважали своєю заступницею і покровителькою.**

Наталія ДЯЧЕНКО

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс – **91083**

ДАТА ІСТОРІЇ

ТАК ТВОРИЛАСЬ УПА

Про дії українських бойових груп на Волині восени 1942 р. офіційно стало відомо в Галичині через аґітаційні заходи німецького військового командування. Пам'ятаю цей осінній сонячний день 1942 р., як після полудня над нашим селом на Львівщині пролетів літак і насіяв хмару летючок. Формат летючки був розділений на три частини, на ньому синьою фарбою було зображено три малюнки з пояснювальним текстом. На першому малюнку був зображений епізод нападу підрозділу УПА на німецьку військову автоколону, де були вбиті з обох сторін, а в тексті співчутливо сказано: «Для чого нам кров проливати, коли маємо спільного ворога – більшовизм? Виходіть з лісу та вступайте в Українське Визвольне Військо». На другому малюнку показано, як українські повстанці знімають із себе лахміття, скидають стару зброю, одягають німецькі військові мундири й отримують модерну зброю. В тексті зазначено: «Як то гарно ся вдягати в скорострільні гармати». На третьому малюнку зображено, як українське визвольне військо разом із німецькими частинами гонять Сталіна на Схід. Це була німецька фантазія, яка так і залишилась фантазією.

Але ця подія 1942 р. підтвердила звістки, які доходили до Галичини з Волині про дії УПА. Як же так сталося, що саме там, а не в Галичині, постав перший відділ УПА? Так, основним тереном діяльності українського визвольного руху була, без сумніву, Галичина. Але після кривавої польської пацифікації 1930 р. та у відповідь на замах на міністра Польщі Перацького 1934 р. й арешти членів ОУН на терені Галичини центр діяльності ОУН переніссся на північноукраїнські землі – Волинь, Полісся, Холмщину. До праці на цих теренах були скеровані найкращі члени ОУН і створений окремий провід, у якому керівником військової референтури призначили Василя Сидора – Шелеста, котрий в 1937 р. розробив план організації спеціальних військових відділів ОУН. У липні того ж року створили першу військову групу «вовків» із 25 випробуваних членів ОУН.

Другий такий відділ почав творитися на Горохівщині. Але знову масові арешти українських революціонерів, а між ними й В. Сидора, перервали на деякий час цю акцію. Та воєнна атмосфера 1939 р. знову зробила її актуальною, і вже в липні було відновлено організаційний процес творення військових частин на північно-західних українських землях. «Вовки» зібралися знову на Поліссі, й напередодні вибуху німецько-польської війни постала в околицях Янова «Поліська Січ» – осідок військового повстанського загону «Поліського лозового козацтва» з 500 вояків. Під час німецько-польської війни загін роззброїв довколишні станції польської поліції та мав кілька боїв із частинами польського війська, що відступали.

З приходом більшовиків галичани подалися в еміґрацію, а поліцаки розійшлися по домівках. 1941 р. з групою «лозовиків» пов'язався член ОУН Тарас Боровець і після приходу німців відновив «Поліську Січ». Безоглядна колоніальна політика німців озлобила поліцаків до краю, і активний збройний виступ проти німців став на Поліссі загальною справою. В 1942 р. сюди прибув як уповноважений Проводу ОУН Василь Сидор. Він відновив свої зв'язки із колишніми «вовками» та «лозовиками», схвалив проект Сергія Качинського – Остапа про негайну організацію збройних відділів УПА та перейняв у свої руки керівництво цим процесом. Вирішальним моментом для такої постанови була зустріч В. Сидора із сотником Романом Шухевичем, тоді командиром допоміжних поліційних частин на білоруському Поліссі, який всебічно допомагав в негайному творенні відділів УПА на цих теренах. Такі, як на Поліссі, бойові настрої панували й на Волині, і тому незабаром ціла Волинь вкрилася мережею повстанських загонів УПА.

Початок становлення Української Повстанської Армії на теренах Галичини припадає на жовтень 1942 р., коли в Карпатах і Підкарпатті з'явилися перші вишкільні відділи Української Народної Самооборони (УНС). Галичина початково вважалась підпільною базою, яка мала забезпечувати УПА Волині й Полісся кадрами, боєприпасами, одягом та харчами.

Але в той час сталися дві події, які мали вплинути на зміну ситуації. По-перше, 28 квітня 1943 р. була проголошена організація Дивізії «Галичина». Травень і червень пройшли у вербуванні галицької молоді до цього формування. ОУН-революційна виступала проти творення такої дивізії, але під впливом апарату Українського центрального комітету й ветеранів Української Галицької Армії, які бачили в Дивізії повторення історії леґіону українських січових стрільців, десятки тисяч молодих людей зголосилися до Дивізії, й перший транспорт із добровольцями відійшов на вишкіл 18 липня зі Львова.

Друга подія, яка підштовхнула утворення УПА в Галичині, – це рейд червоних партизанів Ковпака у червні 1943 р. через Полісся, Волинь і Галичину до Карпат, надзвичайно вигідний терен для партизанки. Отже, в такому складному становищі, коли була загроза заняття карпатського терену червоними партизанами, Провід ОУН вирішив творити військові відділи у Галичині. Тому перші відділи УПА були спрямовані на вишкіл у Карпатах, але під назвою Українська Народна Самооборона, щоб дезорієнтувати німців.

У Карпатах влітку 1943 р. були створені три відомі вишкільні бази УНС: перший курінь «Чорних чортів» ім. Є. Коновальця в Коломийському повіті, перший курінь «Гайдамаків» у повіті Долина та курінь ім. Кривоноса в околицях повіту Турка. Ці курені проводили основний та підстаршинський вишкіл, вели бої з німцями й опісля дали кадри для інших відділів УПА в Галичині. Головним командиром УНС та шефом крайового військового штабу ОУН в 1943 р. в Галичині був Олександр Луцький – Андрієнко, а обласними командирами у карпатському краї – Іван Белейлович – Дзвінчук на Станіславщині та Богдан Вільшинський – Орел на Дрогобиччині. Крім вишкільних баз у Карпатах, організовувалися також бойові відділи особливого призначення (ВОП). Один із таких відділів під командою булавного Василя Андрусяка – Різуна утворили у Снятинському повіті в липні 1943 р. силою одного роя. Різун, перейшовши до Чорного лісу, поступово опанував терен та розбудовував базу.

У листопаді 1943 р. УПА та УНС були підпорядковані центральному військовому керівництву під командою підполковника Романа Шухевича – Тараса Чупринки, який прийняв пост Головного командира УПА та реорганізував військову структуру. Волинсько-поліська УПА стала УПА-Північ, військові відділи середніх земель об'єднали в УПА-Південь, а галицьку УНС названо УПА-Захід. Терен УПА-Захід був поділений на військові округи.

Найбільшого зростання УПА набула у 1944–1945 рр. Наприкінці 1944 р. на Станіславщині вже було десять куренів. Крім військової потуги, з ініціативи ОУН–УПА був створений загальнонаціональний представницький орган, який очолив керівництво боротьби українського народу проти всіх окупантів в Україні – Українську Головну Визвольну Раду (УГВР). Перший Великий Збір УГВР відбувся в Карпатах на узбіччі гори Виділок 11–15 липня 1944 року під пильною охороною підрозділів УПА.

Героїчний шлях УПА, яка в 40-их роках підняла прапор боротьби українського народу за незалежність, завершився аж у квітні 1960 року, коли совітам вдалося ліквідувати останній організований підрозділ коло Підгайців.

Степан ПРИЙМА

ІСТОРИЧНА ПРАВДА

ТІМОТІ СНАЙДЕР: ЯНУКОВИЧ ЗАПЕРЕЧУЄ ГОЛОДОМОР ЯК АКЦІЮ, СПРЯМОВАНУ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ. АЛЕ ЦЕ БУЛО САМЕ ТАК

Професор історії Єльського університету в США **Тімоті СНАЙДЕР** видав книгу **«Bloodlands: Europe between Hitler and Stalin» («Криваві землі: Європа між Гітлером і Сталіном»),** в якій розповідає про історичні події, які болісно зачепили Україну. Значну частину книги займає описання причин і наслідків голодомору й великого терору в Україні 1930-их років та етнічні чистки, які заторкнули величезну кількість українців після Другої світової війни.

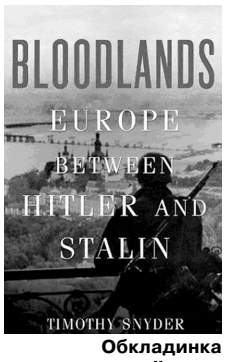
– Насамперед, треба сказати, про що книга. Ця книга не зосереджується на порівнянні Радянського Союзу і нацистської Німеччини. Ця книга – історія масових убивств, здійснених на просторах між Берліном і Москвою у часи між приблизно 1933 і 1945 роками, – розповів Тімоті Снайдер Бі-Бі-Сі.

Виявилося, що коли поглянути на цю територію, то мова йде про майже всі масові вбивства німецьких нацистів і переважну частину сталінських масових убивств…

Я вважаю, що голодомор був страшним сам по собі. Я вважаю, що голодомор був політично вмотивованим. Я вважаю, що він був національно вмотивованим, оскільки Сталін висловлював стурбованість українською національною політикою. І це було саме тоді, коли Сталін приймав рішення, які призвели до смерті приблизно трьох мільйонів людей.

Але я ставив собі завданням показати у книзі всі цілеспрямовані масові убивства людей.

Розумію українців, які цілком виправдано вважають, що масштаби голодомору і навмисних дій Сталіна задля виморення українців голодом не до кінця усвідомлюють на Заході. Це правда.

Обкладинка нової книги Тімоті Снайдера «Криваві землі»

Я дуже палко дотримуюся думки, що краще знання історії може нам допомогти покращити справи.

За матеріалами Інтернетвидань

Коли ми в часописі «Америка» надибали цю розповідь, то вирішили, що її мають прочитати дуже й дуже багато українців. А також ті, які прагнуть вкинути нас у велику біду, розділяючи за мовою, розумінням історії та іншими болючими моментами.

Я ЙШОВ У ШЕРЕНЗІ НЕСКОРЕНИХ

РОЗДУМИ НА РАНОК ПІСЛЯ МАРШУ УПА

Так от питання: **Нащо і пощо українець зі східної частини України, який з дитинства послуговується лише російською мовою, а крім цього внук красноармійців, взяв участь у Марші УПА?**

Ранок після Маршу розпочався перестудою. Гаряча кава обпікає запалене хворе горло. Очі сльозяться, кашель такий, що ось-ось сусіди не витримають і почнуть гримати в стіну.

Все логічно: вчора наспіх збив температуру кінською дозою антибіотиків, далі декілька годин провів, дихаючи зимним осіннім повітрям жовтневого вечора, час до часу викрикуючи «Слава героям!» – Як результат, на ранок я просто втратив дар мови, а біль у горлі при ковтанні викликав майже судороги.

Саме час задуматися, проаналізувати вчорашній вечір і самому собі відповісти на запитання: а чи вартувало, якщо так, то чому???

Чому українець зі сходу країни, що з дитинства розмовляв лише російською, в додаток – внук червоноармійців, провів вечір на Марші УПА?

З одного боку, було рішення Окружного адмінсуду, який за позовом Міськадміністрації заборонив проведення Маршу на Хрещатику і Майдані. Мене «розпустили», за останні п'ять років після Майдану я вже звик до свободи і відвик, щоб мені вказували, по яких вулицях мого рідного міста і під якими прапорами мені можна ходити, а під якими – не можна. Отже, до певної міри заборона вплинула на мене, як «червона шмата», якою режим помахав перед моїм перестудженим носом.

Правду сказавши, я і зараз трохи шкодую, що організатори Маршу пройшли виключно по «санкціонованому» маршруту, навіть не спробувавши реалізувати своє конституційне право ходити – **де завгодно.**

УПА – пам'яті якої був присвячений Марш, до речі, ніколи не питала дозволу, санкцій на маршрути своїх рейдів ні в німців, ні в совітів, ані в якогось там адмінсуду… Однак не я був організатором і не мені було вирішувати, вести масу, значний процент якої становили старші люди й малолітки, на прорив ментовських заслонів, чи ні. Рішення, безумовно, не просте, на місці свободівців, я б, можливо, також обмежився лише проходженням по дозволених вулицях. Однак цей факт не перешкоджає мені як рядовому учасникові про це шкодувати.

Ще до решти мушу додати, що мені не імпонує «Свобода» О. Тягнибока, і це ще м'яко сказано, але, з іншого боку, саме вона виступила організатором Маршу. Отже, вибір був або не брати участі зовсім, або іти під їхніми прапорами. Стосовно ще декількох груп учасниць Маршу, так званих автономних правих і організацій з пафосною назвою «Патріот України», а також з іншою публікою, в якої проглядається, я б сказав різко права «асиметрія мозку», я просто утримаюсь від коментарів. За інших обставин я б їх просто іґнорував. Однак, ситуація була не зовсім звичайна – Марш УПА в Києві, а отже, треба було або йти всім разом, або не йти.

Отже, будемо умовно вважати, що спроба заборони Маршу з боку нині правлячого режиму врівноважила мою антипатію до організаторів. Все ж в основі залишається ідея і власне сам Марш. І залишилося відповісти на основне запитання – **ким і чим для нас, сучасних українців, є УПА?**

Менш за все хотілося б зараз тут займатися історичним лікбезом. На тему реальної історії УПА написано дуже багато. Але я зараз хочу зрозуміти інше, а саме: **чим особисто для мене й моїх однодумців є леґендарна УПА?** Думаю, ключовим словом у відповіді буде слово – **ВИБІР.**

УПА раз і назавжди нищить звичний стереотип такої собі «історичної безнадії», який нам нав'язувався всіма імперськими версіями історії. Просто не існує якогось ефемерного світу тоталітарних режимів, у якому окремо взята людина, підкреслюю людина, а не істота, нічого не вирішує. Не існує завідомої приреченості. Немає приреченого вибору між «великим злом» і «трохи меншим злом», де третього просто не існує – це і є засади УПА.

Але в Росії народ розглядався як безмозга маса, котрою керували. В Німеччині було так само, а от в Україні було інакше, бо у нас і була УПА.

А отже – був особистий вибір у кожної окремої людини. Вибір не між «великим і меншим злом», а між Злом і Добром у принципі.

Вибір, відмову від якого неможливо замаскувати знаменитою фразою всіх боягузів і зрадників – «ну, знаєте, час був таким, від нас ніщо не залежало…» Вибір, за який кожен відповідає сам перед **Тим чи Чим, в Кого, чи в Що** він сам вірить. Виявляється, можна було не розриватися між працею з нацистами чи совітами в безнадійній покорі коми. Можна було завзято викрикнути: «Чума на оба ваші доми!» І відійти в ліс до УПА.

ОБСЄ в 2009 році нарешті зрівняло сталінізм із гітлеризмом. А для простих сільських хлопців з УПА це було очевидним ще в 1942-му. Це, власне, той випадок, коли сільська простота ліпша за різні політичні мудрації. І зовсім тут не важливо, чи були справді реальні шанси на перемогу в наших хлопців. І якщо таких шансів у дійсності не було – тим більше відповідальним був цей вибір. Якщо на війну ідуть і перед тим математично виважують шанси на виграш і програш – це війна не за ідею, це лише воєнна кампанія. Це – ремесло генералів. А от якщо йдуть тому, що совість не дозволяє не піти, тоді це – Священна Війна за ідею. Це справа Свідомого Громадянина, який не може вчинити інакше, це обов'язок і іспит на зрілість.

У нас була УПА. А це означає – були Свідомі Громадяни Країни, якої ще навіть не було на картах світу. Країни, яка не повинна була ніколи постати за планами як одних, так і інших поневолювачів. Країни, яка на той час не мала офіційно визнаних світом символів, прапора, герба, державного апарату, дипломатичної служби, валюти, реґулярного війська – властиво, нічого не було, крім Свідомих Громадян. А в цих Громадян була **ідея,** була **«самочинна» армія УПА.**

Якщо в країни є Свідомі Громадяни – все решта рано чи пізно буде також. А от навпаки – просто не буває. А ще одна засада УПА – УПА НЕ ВИЗНАВАЛА КАПІТУЛЯЦІЇ.

Так, збройна боротьба в якийсь момент змушено припинилася, коли всі солдати нашої славної Лісової Армії опинились у безіменних могилах або в сибірських лагерах. Але капітуляції все ж не було. Не було «мирової» з окупантами, визнання леґітимності їхнього режиму. Була лише вимушена перерва – ніж підросте нове покоління бійців. Генерали з реґулярною армією можуть здаватися в полон, але Громадяни не капітулюють НІКОЛИ!

А ще – УПА все ж ПЕРЕМОГЛА.

Перемогла в 1956-му, коли совіти були вимушені проголосити «амністію» для повстанців, які залишилися живими. Щоб принаймні припинити збройне протистояння і припинити витрачати велетенські ресурси на каральні акції в давно ніби «мирній» країні.

Перемогла в 1960-тих, коли вимогу про незалежність України стали висувати майбутні дисиденти – юні комсомольці зі Східної України, які ніколи в житті не бачили живого «бандерівця».

Перемогла в 1990-их, коли київські студенти в своєму шатровому таборі почали співати не відомо ким і як переписані повстанські пісні, а молоді рок-музиканти почали присвячувати УПА свої нові альбоми.

Перемогла в серпні 1991-го, коли споконвічні вороги УПА – комуністи – зі скрипом зубів були вимушені проголосувати за незалежність України й підняти над своєю Верховною Радою прапор і герб УПА. Перемогла в грудні 1991-го, коли на референдумі 92 відсотки українців підтримали незалежність України. Тобто підтримали програму і ціль УПА.

Перемогла в 2004-му, коли мільйони людей вийшли на вулиці, щоб захистити своє право вибору. Вийшли на Майдан у сорочках з портретами Бандери й Шухевича. І нарешті УПА перемагає сьогодні, коли модний виконавець у стилі реп-панк зненацька на концерті звертається до публіки – молодих хлопців і дівчат, для яких те, що Друга світова і навіть СССР як такий – лише стрічка зі шкільно підручника говорить: «Зовсім недавно, в 1943-му, в такі осінні дні, сотня бійців УПА прийняла нерівний бій з трьома батальйонами гітлерівців. Вони були оточені в руїнах старого козацького монастиря. На жаль, не вдалося вижити нікому, але протрималися вони цілий тиждень. Згадаймо їх усіх сьогодні».

Або коли виконавець любовної лірики зненацька вирішує записати альбом «перетертих» у сучасному аранжуванні повстанських пісень, встановлених за версіями автентичних записів з 40-их років, і ці пісні набувають неймовірної національної популярності. І тисячі київських хлопців і дівчат, чиї діди не те що не були в УПА, а й навіть не жили в цих реґіонах, де УПА воювала, радісно хором виспівують: **«Лента за лентою набої подавай, український повстанче, в бою не відступай!»**

УПА перемагає, коли у відповідь на чергове свинство режиму сотні людей без заклику якоїсь партії, просто через переписку на «ЖЖЖ» і «Facebook» мовчки вибудовують «живі ланцюги» вздовж Хрещатика з синьожовтими стрічками на рукавах, лацканах, приходять під стіни Служби Безпеки **з «проханням, щоб їх арештували як носіїв державних таємниць»,** збираються під Парламентом у день розгляду дискримінаційного мовного законопроекту…

У НАС БУЛА УПА. А ОТЖЕ, – У НАС Є ВИБІР.

Якщо він був у хлопців УПА навіть тоді – він є і сьогодні, в кожного з нас. І за це варто воювати.

До зустрічі на наступному Марші… А якщо буде необхідність – то до зустрічі новій УПА.

Сергій ПАНТЮК

КОНФЕРЕНЦІЇ

РІДНИЙ КРАЙ ЗНАТИ – СВІЙ НАРОД ШАНУВАТИ

Так можна окреслити лейтмотив XII Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції з міжнародною участю «Освітянське краєзнавство: досвід, проблеми, перспективи», яка пройшла у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника під егідою державних, наукових, громадських організацій.

Науковці зосередили увагу на виховній та консолідуючій функції історичного краєзнавства. Як бачиться, майбутнє незалежної України полягає у вихованні національно свідомих громадян. Тож саме краєзнавство формує основу патріотичної освіти – виховання у підростаючих поколінь шани й любові до рідної землі, поглиблення знань про її минувшину та видатних постатей, протягом довгого часу викреслених з історії, але нею ж і реабілітованих. Краєзнавство виховує у юних громадян любов до Батьківщини, яка реалізується у конкретних діях. Для молоді – це справно вчити і знати історію.

Такі елементи стратегії майбутнього України передбачені в рекомендаціях учасників форуму. Зокрема, йдеться про відновлення викладання курсу «Краєзнавство» у вишах країни. Заслуговує на увагу і досвід Харківської обласної організації НСКУ та Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна щодо створення центрів краєзнавства при українських університетах. Освітнім закладам варто активізувати роботу зі створення краєзнавчих гуртків, секцій, клубів та проведення краєзнавчих експедицій. Пропонується підтримати пропозиції Івано-Франківської обласної організації НСКУ, громадськості краю щодо встановлення пам'ятника засновникам «Руської трійці» І. Вагилевичу, М. Шашкевичу та Я. Головацькому, ініціативу щодо створення в Івано-Франківську на основі музейних колекцій П. І. Арсенича музейних експозицій.

Проведене засідання круглого столу на тему «І. Вагилевич та М. Шашкевич – видатні діячі українського національного відродження XIX ст.». У роботі форуму, окрім українських, взяли участь науковці з Білорусі та Росії. Учасники конференції відвідали Галич і Національний заповідник «Давній Галич», побували в Крилосі, музеї архітектури і побуту Прикарпаття, а також у Музеї Степана Бандери у Старому Угринові. У перебігу конференції найкращим краєзнавцям вручили нагороди. Диплом «Почесного краєзнавця України» отримали: Іван Миронюк, Володимир Великочий, Микола Кугутяк, Михайло Косило. Грамотами НСКУ відзначили Ігоря Коваля, Дмитра Мохорука, Михайла Максим'юка, Юрія Угорчака, Богдана Купчинського; подяки НСКУ отримали Людмила Підберезька, Марія Косменко. Квиток члена НСКУ вручили Ганні Карась.

Підсумком робочого дня стало ухвалення резолюцій. За основу прийняли рішення, які стосуються потреби створення інституту краєзнавства; викладання краєзнавчих дисциплін у технічних та мистецьких навчальних закладах; підготовки підручника з краєзнавства; видання біографічних довідників про дослідників-краєзнавців; ведення хронік про життя населених пунктів і роботи навчальних закладів та ряд інших.

Внук Каменяра Роланд Франко, який брав участь у конференції, підсумував: «...Досвід роботи Івано-Франківської обласної організації, активну діяльність її членів слід поширювати на інші області України...»

Краєзнавці в Івано-Франківському обласному музично-драматичному театрі ім. І. Франка переглянули також виставу «Нація».

А. Ч.

ДОЛІ

МАВ ЩАСТЯ ТВОРИТИ ДОБРО

(Продовження. Поч. у № 40)

Рідна хата і найдорожча для малого хлопчика мама – Анна Гера, родом із Добромиля... Про своє дитинство д-р Роман Маріян Цурковський згадує в своїй «Автобіографії», яку він надиктував у травні 2006 року, проживаючи у Львові з дружиною Христею Стоділкою-Цурковською (запис зробила журналістка Оксана Драбик-Ванца).

Д-р Роман Маріян Цурковський: «Мама була досить активна у різних громадських жіночих організаціях. Мала кілька сестер і одного брата. Батько був священиком і, як священики, переходив з однієї парафії на іншу. З Великої Тур'ї його пізніше перевели до Стрия – мама і нас, п'ятеро дітей, поїхали з ним. Я був найстарший. За мною йшли брат Мар'ян, сестра Віра, на три роки молодша від неї сестра Надія і наймолодший брат Андріан. Зі Стрия ми переїхали до села Дідушичів. Там ми мали хату, студню і досить великий город. Принести води до хати, а ще й татові помагати різати дерево, рубати і носити дрова до хати – то була моя робота.

Недалеко від хати стояла стара церковця, а біля неї – дзвіниця. На Великдень дзвіниця була відтворена і хлопці приходили дзвонити. Як собі пригадую, дзвіниця мала три дзвони. Я був маленький, а шнур трохи закороткий, то я мусив підскакувати, щоб потягнути за дзвін...»

Спогади, спогади... Найяскравіші події з дитинства не стерлися з пам'яті навіть у 89-річного мужа. Вони, напевно, були найприємніші, наймиліші для мудрого і вже фізично не активного д-ра Романа Маріяна Цурковського. Але пам'ять збереглася світла, бо все своє життя не розлучався з книгами і, зокрема, медичними – він був провідним хірургом-ортопедом у Торонто впродовж багатьох десятиліть.

Д-р Роман Маріян Цурковський: «До початкової школи я не ходив. Усі предмети, що вивчалися в школі, мене навчав тато вдома. Але додатково більше я вчив німецьку мову. Моя бабця, Тереза Бішов, була німецького роду, і я старався говорити з нею німецькою».

Взагалі діти о. Маріяна Романа Цурковського змалку були привчені до шанобливого ставлення до всього – хліба, молитви, Євангелії, української книжки. Можливо, саме тому, навіть у діаспорі, о. Цурковський у своїх численних публікаціях та радіопромовах завжди нагадував українцям про книжку, про культуру, про українську історію, без знань яких не можна вважатися повноцінним українцем, а ще як ти живеш в чужому світі, де на тебе дивляться як на меншовартісну людину.

«Наша культура, наше мистецтво – гарні, а може, й кращі за інші, тільки треба їх пізнати і знати. Наш духовний доробок, наша література – великі й багаті! Наша княжа держава вже в сірій давнині була вогнищем культури, релігійного і духовного життя, не тільки на Сході Європи, але і для всього тодішнього світу.

Про велику вартість української книжки вчать нас і наші вороги. Вони хочуть знищити нашу культуру, наприклад, штучно спричинена москалями пожежа бібліотеки Академії Наук України. А в книги, видані тепер, вліплюють їдь і отруту!» о. Маріян Роман Цурковський («Марійські проповіді»).

Звісно, хто любив читати книжки, той дружив із мудрістю. Адже кожна книжка, особливо для дітей, – це пізнання невідомих речей, явищ, світу і людей в найрізноманітніших проявах, що можуть виникнути в житті. А якщо вся родина, як мовиться, кохається в мудрих і цікавих книжках? То це вже є свого роду просвітянське товариство. Здебільшого такими були національно свідомі сім'ї Галичини в XIX столітті, хоч своєї української держави не мали.

Д-р Роман Маріян Цурковський: «У нас була дуже велика бібліотека вдома – спадок діда ще за австрійських часів. Я дуже любив учитися, а тому читав багато книжок. Ми мали ціле видання Вальтера Скотта, яке мало багато ілюстрацій і було написане латинським алфавітом. Деякі слова, які я не знав, то звіряв зі словником і вписував до книги, так що книжка ставала в результаті двомовною» (Із біографії).

Родина Цурковських у 1927 році проживала в Стрию, провінційному містечку, але в духовному і культурному відношенні значно багатшому, ніж звичайні села. У 1928 році Роман Цурковський вступив до української гімназії в Стрию. Як згадує д-р Роман Андріан Цурковський, він провчився шість років: гімназія була філологічного напрямку, де, окрім української мови, вивчали польську, німецьку, латинську мови, а в п'ятому класі – ще й грецьку. А професор, себто викладач географії, Солтис, який був в італійському полоні і вивчив італійську мову, то давав позаурочні лекції з італійської мови. Записався на лекції і Роман Цурковський. Італійська мова подобалася – вимова проста і співуча, і, як виявилося через десятиліття, стала йому в пригоді.

***Роман ФЛИС,** член НСЖУ, лауреат Золотої медалі української журналістики 2009 р.*

(Далі буде)

СПОГАДИ

УСЕ ПЕРЕЖИТЕ – З НАМИ...

ПРО ЖИТТЯ ПІД ОКУПАНТОМ І БОРОТЬБУ З НИМ ЗГАДУЄ ІРИНА СТРОЦЬКА

(Продовження. Поч. у № 21–40)

БОЖЕ ПРОВІДІННЯ, ТИ – МОЄ СПАСІННЯ

Про все я розповіла Наталії Іванівній, приховала тільки ту частину свого мученицького життя, яку провела за колючим дротом. Не всім усе розкажеш і не всі тебе зрозуміють. Це моя таємниця, яка зберігалася в пам'яті й буде відкрита тільки в епоху відродження Незалежної України, за яку в ті буремні важкі часи 40–50-их років минулого століття я і мої ровесники боролися до загину.

Отже, коли Наталія Іванівна почула, що маю музичну освіту, але неповну, то не звернула на це увагу й категорично заявила, що моє місце праці – в музичній школі. На мій скептичний погляд вона переконливо довела, що невдовзі я буду педагогом і влаштовуватися на цю роботу мені допоможе її чоловік – Інокентій Савсеріс (латиш за національністю) за професією педагог-духовик, який ще є секретарем парторганізації музшколи. І дійсно, він допоміг мені здійснити довголітню мрію. За кілька днів мене запросили в музичну школу оформлятися на роботу. Я не могла повірити у своє щастя й усвідомила, що це не був випадковий збіг обставин, а допомога, яка походила від вищої сили – Божого Провидіння. І в майбутньому Божа рука провадила мене по тій життєвій стежині, де були добрі люди й щира допомога.

Можна було тоді сказати, що однією ногою я вже була в музичній школі, але друга не могла ще відірватися від диспансеру, бо головна лікарка Зоя Олександрівна категорично відмовилась мене звільнити. Вона навіть намагалась переконати мене, що доцільніше вчитися в медінституті, куди вона зможе влаштувати мене без перешкод. Тоді на допомогу прийшла Наталія Іванівна, яка все ж таки зуміла переконати лікарку дати згоду на моє звільнення.

МУЗИЧНИЙ СВІТ МОЇХ БЛАГОСЛОВЕННИХ ЛІТ

На роботу в музичну школу мене прийняли без усяких перешкод, але з умовою, що, працюючи на педагогічній посаді, буду вчитися, тобто підвищувати свій професійний рівень. Я й сама цього дуже хотіла, тому прикріпили мене до досвідченого педагога – першорядної піаністки з феноменальною пам'яттю і неперевершеною технікою – Олександри Крушельницької. Вона в свій час закінчила Московську консерваторію у знаменитого піаніста – професора Г. Нейгауза. За піаністичну діяльність і досконалу гру їй присвоїли звання «свободного мастера». Вчитися в неї була велика честь.

Завуч цієї школи – педагог-скрипаль – ввічливий і приязний Віктор Олексійович Курський пояснив мені, що майже весь молодший педагогічний персонал вчився в неї за програмою музучилища, щороку всі здавали екзамени за відповідний курс і так наче неофіційно закінчили музичне училище. Однак замість дипломів, усі одержали довідки. Така вказівка була з центру, мовляв, обходьтеся поки що своїми кадрами.

Одержавши солідну програму за спеціальністю від педагога Крушельницької, я взялася за діло. Вдень – робота з учнями, а вечорами – до 12-ої, а то й до першої ночі, – над собою. В таких випадках навіть не ішла додому, а спала у Лілі, своєї першої подруги, яка мешкала в шкільному будинку. А якщо закінчувала трохи раніше, то добиралася додому в супроводі Віктора Олексійовича, який брав свого собаку для більшої безпеки. А взагалі-то Віктор Олексійович був моїм патроном, він мною опікувався, як справжній батько. Забезпечив класом, де було добротне фортепіано з гарним тембровим звучанням, а також – учнями на півтори ставки. Його дружина була артисткою Читинського драмтеатру. Це подружжя старших інтеліґентних людей нагадувало аристократів ще царської Росії.

Мене дійсно огорнуло велике захоплення й молодече завзяття до науки. Я готова була цілковито віддатися улюбленій справі. Набрала зі шкільної бібліотеки багато методичної і педагогічної літератури, підручники з теоретичних предметів (сольфеджіо, гармонії, музлітератури) і взялася студіювати основи фортепіанного мистецтва. Переконана була, що це – моє прийдешнє, що тільки працею і постійним прагненням до самовдосконалення зможу досягти належного рівня знань. А ще чомусь у душі жевріла надія на можливість відкриття в Читі II музичного училища.

Продуктивно минали дні, насичені педагогічною працею і самоосвітою. В плині цього часу відбулася важлива подія, яка мене дуже порадувала. До школи прийшов партійний служака з МВД і, вибачаючись, повідомив, що можу забрати свій паспорт в Управлінні МВД. Отже, скарга, яку я написала ще в Балеї на ім'я Хрущова, таки допомогла встановити справедливість закону. А маючи паспорт, почала клопотання про звільнення своєї мамусі з шахти і її переїзд до мене в Читу II. Можна сказати, я досить швидко домоглася бажаних результатів. Пам'ятаю нашу хвилюючу й радісну зустріч на Читинському вокзалі. Жаль тільки, що не зуміла забезпечити нас кращим житлом. Та поки що ми тішилися, що вже разом, що бачимо одна одну, що можемо вільно спілкуватися, висловити свої гіркі переживання за час розлуки й поділитися радістю довгожданної омріяної зустрічі.

В цей період життя я всю увагу і час віддавала улюбленій праці й грі на фортепіано. Мета, яку я поставила перед собою, зобов'язувала мене покладатися тільки на власні сили, на особистий невтомний труд. Але з приїздом мами конечно треба було ще й зайнятися побутовими умовами, які були не найкращими.

Дещо раніше я мусила від Марійки С. перебратися до іншої хати, тому що до неї зі Львова приїхала її мама. Це посприяло Марійці вступити до Читинського будівельного технікуму, який вона невдовзі успішно закінчила і влаштувалася на роботу в проектну організацію «Цветмет проект». Мама її весь час допомагала доглядати й виховувати малого Ігорчика.

Кімната в іншій хаті, яку я винайшла по сусідству, була б непогана, якби не блощиці, що вільно лазили по стінах і шукали собі для поживи жертву. Я не хотіла бути тією жертвою і майже ніколи не ночувала в тій хаті. Допізна в школі працювала над своєю програмою, а спати йшла до моєї доброзичливої подруги Лілі. Так було доти, доки мама жила ще в Балеї.

Та коли ситуація змінилася на краще і ми з мамою могли вже жити разом як одна щаслива сім'я, то треба було негайно упорядкувати житло. Мамуся відразу взялася це робити. Я допомагала, як могла, і коли ми вичистили стіни, побілили, помили вікна, двері, підлогу, то стало навіть досить привітно. Але через кілька днів «хозяин Василий» того дому сказав нам, щоб ми шукали собі нішу квартиру, бо до нього приїжджає сестра і буде жити в цій кімнаті. Це був для нас болючий удар, але ми мусили підкоритися волі неохайного і жорстокого господаря.

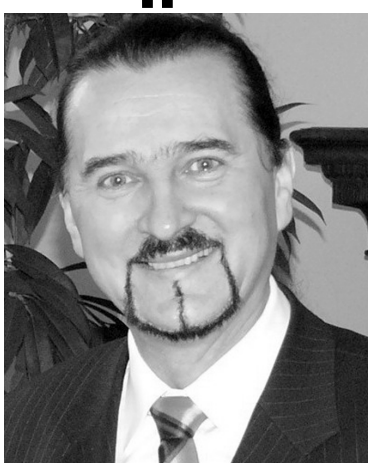
Наступне житло було також непридатне для нормального життя. Там цілими полчищами наступали таргани. Вони лазили по столі, по тарілках, накидалися на страву, на хліб і, головне, господар і його сімейство не відганяли їх, не намагалися позбутися тих паразитів. Що робити, як вийти з цього критичного становища? Знайомі сказали мені, що те населення, котре живе за містом, вважає себе старожилами і називають себе гуранами? Це люди малоосвічені, малокультурні, неохайні, недбайливі, їм би тільки «водка да селедочка», а там хоч – трин-трава рости. І я мала нагоду в цьому переконатися. Вони навіть заборонили мамі потроїти цих мерзенних комах, які не давали нам нормально жити. Ми знову змушені були шукати інше місце для проживання.

Від цього митарства врятував нас знайомий педагог на прізвище Іванов. Одного дня він повідомив, що по сусідству з його хатою на вул. Лермонтова старенька вчителька-пенсіонерка Мотрона Гаврилівна здає кімнату і кухню за досить скромну платню. Я так зраділа, що відразу пішла з ним оглянути помешкання, яке, на моє щастя, було охайне, чисто побілене і, головне, що недалеко музичної школи. В той же день ми з мамусею перебралися до міста і з того часу я вже не ночувала у своєї подруги Лілі, а також реґулярно приходила додому на обіди. Моя мамуся із задоволенням куховарила і пригощала смачними стравами мене і Мотрону Гаврилівну, з якою ми дуже здружилися.

(Далі буде)

ФЕНОМЕН

А ЗУСТРІЧ МАЄ ВІДБУТИСЯ

Все, що людина бачить, чує, відчуває, сприймає за своє життя, відкладається в її підсвідомості закодованою інформацією, якою можна користуватись. Але не кожна людина знає про наявність свого інформаційного капіталу, не кожна вміє і хоче його використовувати, хоч ця функція мозку закладена природою. А для цього треба відкрити сугестивний шлюз – своєрідні дверцята зі свідомості у підсвідомість, не лінуючись, позбавлятися незнання себе й використовувати не тільки сім відсотків свідомої пам'яті, а всі її безмежні резерви.

Саме наука сугестологія дає інформацію і пропонує людині вибрати дорогу до вдосконалення шляхом поєднання навчального процесу із закономірностями діяльності мозку, вивільнення і стимулювання не тільки пам'яті, а й підсвідомості для формування особистості, інтелекту, морального розвитку, збереження здоров'я.

Людству відомі імена вчених Ейлера, Йоффе, які мали чудову пам'ять, Юлія Цезаря, який одночасно міг слухати, писати, читати, розмовляти. А наш учений – доктор наук, автор наукової школи, послідовники якої працюють у 27 країнах світу, автор численних книг, фільмів, які перекладали різними мовами, лауреат восьми золотих медалей і чотирьох гранпрі конґресів з дослідження розвитку й використання резервних можливостей людини, Альберт Ігнатенко, не тільки одночасно виконує 13 дій, називає по пам'яті будь-який день тижня за десять тисяч років, називає ряди чисел по діагоналі, горизонталі й вертикалі побаченого тільки на мить квадрату, заповненого 125 цифрами і багато, здавалось, неможливих для людського мозку, можливих йому вправ. Та, власне, не тільки може демонструвати свої здібності, але і здійснювати стрибок й підсвідомість без відключення свідомості. На своїх програмах «Твої можливості, людино», які проводить вчений, допомагає людям розвивати й використовувати свої можливості через пізнання в собі людини як фізико-енерґоінформаційної системи свідомості, складової енерґоінформаційного поля землі, космосу.

Так, група студентів Одеської державної консерваторії, які вперше у 1975 році займались за методикою Альберта Ігнатенка з прискорення опанування музичних інструментів і покращення виконавської майстерності, перевершили своїх одногрупників у 15–20 разів. А працюючи з колективом західноєвропейської фірми з 1998 по 2001 рік він досяг надзвичайних результатів: працівники позбулися шкідливих звичок, були зняті неґативні емоції, стреси, не було випадків захворювань, значно зросли науковий і творчий потенціал, якість праці, життєвий тонус, запанувала товариська атмосфера миру, любові, доброзичливості, зросла працездатність, зникла ворожнеча, скупість, заздрість, непорядність.

46 років із 68 Альберт Ігнатенко демонструє всьому світу свої феноменальні можливості, з ним проводять наукові експерименти у відомих інститутах і лабораторіях психології, сугестології, він знявся у 27 науково-популярних фільмах, виступав більш як у 70 телерадіопередачах, розробив методики концепції системи, видав книги, розробив «Матрицю вічної молодості» – субінформаційний комплекс молодості (СКМ), проводить конференції з науковцями, політичною елітою. І йде зі своїми знаннями, можливостями до людей, проводячи сеанси. Його учні й послідовники працюють лікарями, фізиками, психологами, педагогами, музикантами і кожен, хто тільки спілкувався з ним, почував себе добре і зрозумів, що застосування можливостей людини, розкритих А. Ігнатенком, є процесом формування нової цивілізації третього тисячоліття «Золотий вік». Саме про це йшлося на недавно проведеному в Славську Львівської області авторизованому семінарі.

Посилаючись на оцінку феноменальних здібностей і працездатності А. Ігнатенка член-кореспондента АН Спіркіна: «це добре, що феноменальні можливості людини, які демонструє А. Ігнатенко, вже сприймаються не тільки на рівні життєвої свідомості, але в науковій думці». А Л. Лєпіхова – заступник директора Київського НДІ психології говорить, що «будь-який виступ А. Ігнатенка – це науковий експеримент».

Тож, можливо, і в нашому місті відбудеться зустріч і, можливо, не одна, з феноменом – ученим, артистом, просвітником, представником високодуховної, інтелектуальної і фізично здорової цивілізації, вихованої на філософії любові, добра, світла і законах Отця-Творця.

Любов ЗОРІНА

ВИСТАВКИ

ШЛЯХ ДО ПЕРШООБРАЗУ

Саме з такою назвою у виставковій залі НСХУ відкрита унікальна виставка молодих художників-іконописців, яких об'єднав хмельницький художник Олексій Чередниченко – випускник кафедри сакрального мистецтва Львівської національної академії мистецтв.

Це творче об'єднання художників-іконописців в ім'я святителя Купріяна, митрополита Київського, за допомогою Івано-Франківської єпархії УПЦ та Івано-Франківської ОО НСХУ представляє найкращі твори-фотографії розписів інтер'єрів храмів, церковних споруд не тільки Івано-Франківщини, Львівщини, Хмельниччини, а й ескізи і проекти розписів церков Центральної та Східної України.

Колекція вже побувала у виставкових залах Національного заповідника «Софія Київська», Львівському палаці мистецтв, а після Івано-Франківська її запросили в Донецьк і Москву.

Приємно зазначити, що серед представлених робіт Олексія Чередниченка, Ярослава Ярчака, Юрія Гречина, Дмитра Васильківа, Ігоря Кістечка, Євгена Тіщенка, Сергія Колодки, Михайла Будза яскраво виділяється творчий доробок нашого земляка – випускника Інституту культури ПНУ ім. В. Стефаника Івана Тачинського, який одержав ази іконопису у художника й педагога Дмитра Прокопіва.

Мета митців – популяризувати найкращі традиції славного іконопису візантійського стилю, творчо переосмислювати канони сакрального мистецтва. Створюючи монументальні твори, вони працюють у цілісному храмовому просторі, органічно поєднують внутрішні архітектурні форми зі стилістичним, колористичним та фактурним вирішенням розпису. Намагаючись триматись наказу Вселенського Патріарха Афінагора, «основний потік життя Передання повинен прийняти в себе пошуки нашого часу, освітлити життя у всіх його аспектах», художники, базуючись на шедевральному спадку сакрального мистецтва XIV–XV століть країн візантійського культурного поля, вдало використовують нову техніку, матеріали і колористику, які слугують розкриттю краси Першообразу.

Доречно сказати, що митці зуміли донести атмосферу творчо-виробничої лабораторії, де відвідувач може побачити як окремі ікони, процес написання, фотобанери розписаних ікон, лаштунки, навіть відеофільм «Образ», а також поспілкуватись із майстром і послухати музику – спів вокального ансамблю духовного співу «Канонь» зі Львова.

А ті, хто не має змоги побачити цю красу, можуть зайти на Інтернет-сторінку www.sacral-arm.com і навіть написати на e-mail: sacral.art@gmail.com.

Зорина ФЕРНЕГА

ЮНІ ТАЛАНТИ

СИЛА, ЩО НАРОДЖУЄ ГАРМОНІЮ

Андрій Гаврилюк і вчитель з фортепіано ДМШ № 1 Лідія Лопушинська

«Якщо дитина змалечку запізнається з музикою, то її душа стає тонкою і емоційною, бо музика є найчудодійнішим, найвитонченішим засобом залучення до добра, краси, людяності», – писав відомий педагог XX століття Василь Сухомлинський.

Саме змалечку Андрійко Гаврилюк, заохочений бабусею і мамою, душею потягнувся до музики. Треба віддати належне і вчителям ДМШ № 1, які відкривають хлопчикові знання. Особлива увага з боку викладача вищої категорії з 34-річним педагогічним стажем Лідії Володимирівни Лопушинської, яка щиро розвиває талант Андрійка в грі на фортепіано, підтримує його любов до гармонії. А хлопчик з дитинства ще й танцює в дитячій хореографічній школі, де директором є Василь Васірук.

Сама Лідія Володимирівна – випускниця першого музичної школи, де вчилась у чудової вчительки Наталії Підопригори (яку всі знають тепер як диктора обласного радіо), музичного училища ім. Д. Січинського, де вчилась у педагога по фортепіано Емми Степанівни Стойки, а після закінчення музично-педагогічного факультету прийшла працювати у таку милу їй школу. Тут виховала чимало прекрасних учнів, які стали професійними музикантами. А ось Андрійко, який робить упевнені кроки у віртуозності і сольній грі на фортепіано, значно виділяється серед однолітків не тільки області, але й України та країн зарубіжних.

Тільки за останні два роки займає перше місце серед своєї категорії (а йому 10 років) на VIII обласному конкурсі юних піаністів ім. В. Барвінського і на VI Відкритому конкурсі юних виконавців ім. М. Лисенка, II місце на Міжнародному Підкарпатському конкурсі піаністів ім. Ф. Шопена в м. Жешуві (Польща), є дипломантом Всеукраїнського конкурсу-огляду за програмою «Нові імена України».

Андрій відмінно навчається в ЗОШ № 10, де перемагає на предметних олімпіадах з природознавства і Всеукраїнському конкурсі знавців української мови ім. П. Яцика, нагороджений похвальним листом за успіхи в навчанні, активно виступає в концертах перед учнями шкіл. Хлопчика обирали для участі в міському культурно-мистецькому проекті «Маестро», він виступав на презентації видання «Енциклопедичний словник. Івано-Франківськ», брав участь у музичних програмах обласного телебачення «Галичина», обласного радіо та радіо «Дзвони» (в передачі «Веселий гармидер»). В 2010-му Андрій став стипендіатом міського голови Віктора Анушкевичуса.

І ось – новий успіх на VI Міжнародному дитячому фестивалі-конкурсі слов'янської музики «Гармонія», який відбувся в Бєлгороді (Росія). З-поміж 522 учасників і 61 з молодшої групи Андрій зайняв III місце і по-джентельменськи уступив I місце молодшій Олі Любченко з Харкова. Це велика перемога юного піаніста, який так натхненно заграв твори А. Кос-Анатольського «Полонина» і Ф. Шопена Прелюдію h-moll op. 28 № 6. А журі відзначило високу професійну підготовку хлопця й запросило на наступний рік для участі в конкурсі. Вчитель Андрійка Лідія Лопушинська одержала сертифікат за майстер-клас.

Звичайно, участь у конкурсах – це велика школа не тільки професійного зростання, а й людського спілкування, та, на превеликий жаль, це сьогодні майже недоступно ні для учнів, ні для педагогів. Адже витрати на квитки і проживання доводиться покривати з мізерних заробітків вчителя і батьків, бо 30 грн. добових, які проплачує управління культури, це явно замало. А не виступаючи на концертах і конкурсах не досягнеш успіхів, не ограниться той талант, яким гордиться Україна. Працювати як вчитель, так і учень вміють і хочуть, їх би лише трохи підтримати й допомогти у фінансуванні участі в конкурсах.

Ліра КАЙДАН

ВІДКРИТТЯ ІМЕНІ

ЗОРЯ ЗОРЯНА ПОЕТИЧНА

(Закінчення. Поч. у № 40)

Ой, з-за тої зелень-гори
лірники ступають
та про Божу Матір
грають-вигравають
в погідний час:
– Наша Ненько, Божа Мати,
під Покровом благодати
хорони всіх нас! –
Ой, та бо від Дону
до річки до Сяну
Нахмарила буря,
грім стогласий грянув;
– Ой, рятуй нас,
Небесна Ненько,
будь нам всім Зорею,
що сяє раненько! –
Ішли старці Божі, ідучи,
втомились,
сіли при могилі,
тихо помолились;
вітер понад ліс
пісню в небо ніс.
(«Лірники». – «С. С.», ч. 15, 15 листопада 1942 р.).

...Стогнала віхола, билася у вікна сільської оселі. Разом із гостем на святого Миколая вона принесла старим батькам сумну вістку:

Розгулялася хуртовина
з-над верхів Карпат,
Николай Святий розвозить
дарунки до хат.
Заскрипіли в снігу сани
біля цих воріт:
– Гей, виходьте, пан-господар,
гостя в дім приймай! –
Вибіг, клонить сивий голос:
– Тричі свят єси!
розкажи нам, добрий гостю,
чи живий наш син? –
Розгулялась хуртовина,
Снігом вкрила шлях...
– Син твій, батьку, вам на славу
як герой поляг!
(«Гість». – «С. С.», ч. 19, 13 грудня 1942 р.)

* * *

Поезії М. Зоряна – пісенно-ліричні, багаті гамою глибоких душевних переживань, привабліюючи читача, мимоволі наводять його на роздуми, живлять громадянські й національно-патріотичні почуття.

М. Зорян, безперечно, талановитий лірик. Він якось раптово з'явився на шпальтах «Станиславівського слова» і так же раптово зник із них. Хто ж бо він – чоловік чи жінка? Хто (можливо, вимушено) сховав свою сутність у літературне забрало – псевдонім? Ми не відаємо. Якщо лиха доля омину-ла поета і він не загубився десь на воєнних дорогах, не загубив у часі свій поетичний дар, ми, гадаю, віднайдемо його ім'я на літературній ниві.

Володимир МОРОЗЮК, *письменник*

ЯК ПАРОСТЬ ВИНОГРАДНОЇ ЛОЗИ...

НЕПРАВИЛЬНО – ПРАВИЛЬНО

(Продовження. Поч. у № 39, 40)

НАЙТИПОВІШІ ТА НАЙЧАСТІШІ ПОМИЛКИ

Неправильно
він являється (адвокатом, членом партії, зразком для нас) (від рос. он является, мы являемся)
Правильно
він є...
Він є членом нашої партії з 2002 р.
Ми всі є свідками свідомого порушення реґламенту.
Він був зразком для всіх.
Неправильно
поступати (проекти, заяви, кошти) (від рос. поступать)
Правильно
надходити
Від опозиційних партій **надійшла** чергова **заява.**
Розмови точаться, а **законопроект** ще не **надійшов.**
А **гроші** звідки **надходитимуть?**
Адже **кошти надходитимуть** нереґулярно.
Неправильно
піднімати питання (проблему) (від рос. поднимать)
Правильно
порушувати
Проблема кадастру землі була **порушена** ще у першому скликанні.
Ви перші **порушили** це питання!
Неправильно
відсторонити (від рос. отстранить)
Правильно
усунути
Його **усунули** з посади незаконно.
Неправильно
бувший
(від рос. бывший)
Правильно
колишній
колишній міністр,
колишні закони,
у **колишньому** Союзі
Неправильно
вмішуватися
(від рос. вмешиваться)
Правильно
втручатися
Влада не може **втручатися** у такі справи.
Наше **втручання** буде невиправданим.
Неправильно
вмісті
(від рос. вместе)
Правильно
разом, гуртом
Ми всі **разом** дружно тиснемо на кнопки.
Неправильно
воплощатися
(в життя)
Правильно
втілюватися у життя
Деякі статті цього закону важко буде **втілити в життя.**
Неправильно
впереді
(від рос. впереди)
Правильно
попереду
Все ще **попереду**.
Попереду в нас – важка боротьба.

(Далі буде)